

27 აპრილი, 1908 წ.

კუთხი გველგან 10 გ.

იუმლოისტ. ჟურნალი

მშენებელი ადგინაძები

№ 28

დუმაში დასდევა ორი კვერცხი.

სამი დაღალი.

დედაბერს ყავდა ერთი დედალი;
სულ კაკანებდა,
გითხრა მართალი...
კვერცხი არ სჩანდა „ნაყოფიერი“
იჯდა ბებერი
მუდმივშიერი...
დაკლა დედალი... სხვა გაიჩინა...
კვერცხი არც იმან
გამოაჩინა!!

ვილა დამალი მოხუცმა წყენა
და ამ დედალსაც
ის გზა უჩვენა.
თან დაიფიცა: ამ მოდგმის ქათმის

იმის ეზოში

ვერავინ ნახეს.

იშვიერა კრუნი „ნაქები“ ჯიშის
(თუმცა კაკანი
ამანაც იცის).

ნაგავში ქექა საშინლათ უყვარს
ხელი და პირი
საოცროთ უყარს,
მაგრამ შეხედთ, ეს ბოლონდელი
აკი გამოდგა

კვერცხის მდებელი!!

ჯერ არ სჩანს თუმცა ორისა მეტი,
(გზა ამურისა
და ბიუჯეტი)

მაგრამ ბებერი მადლიერია...
ისიც რომ დაკლარები?
შენი მტერია!!!

ბებერს სიცოცხლე არ უწერია..

ტოროლა.

„ზუბრები“

და

ზუბრთა სეოლა.

ქართულ-რუსული, თათრული,
„ზუბრია“, „ზუბრია“ ყოველი—
გადაგვარების გზათ მდგომი
და იშვიათი ცხოველი.
მაგრამ სამშობლო „ზუბრებსა“
სხვაც ბევრი დასდევთ ელ-ფერი:
(მარტი ის რათ ღირს, რომ ყველას
თავი ჰერნია „ეს-ფერი????“)
გამცემილობაში მუდამ ყამს
ქებულა „ზუბრთა“ წოდება,
მუდამ სიმღერათ ჰერნია
„დაბალი“ ხალხის გოდება.
გასცეს მამული მრავალჯერ,
გაპყიდეს ქრისტეს რჯულიცა,
პირად ანგარიშს ანაცვლეს
სამშობლოს, სიყვარულიცა..
თუ კი რამ ფულში გაიცვლის,
„ზუბრს“ არრა დაეზოგება,
იგი არ არის ვაჭარი
არც დიდი უყვარს მოგება.
„ეპოლეტები“ *) ხომ „ზუბრებს“
უყვართ სულ გასაშრებათა...
(ზოგიერთები ითხოვდნ
ნაბალზე დასაკერათა).
მიზანი მათი „ჩინია“,
ლოთობა,—მათი ტაქტიკა,
„ტარიელ მკლავაძეობა“
ყოველ-დღიური პრაქტიკა.

II

ქველათ დრო იყო კეთილი
ულვაშებს ჰქონდა ფასობა
არ იყო გაშინ პარტია,
არცუ მესამე დასობა...
განცხრომას მიეცემოდა
„ლუარსაბ-დარეჯანითა“
ზუბრთა წინაპრათ ცნობილია
ღირსებით ყოველგვარითა.
მაგრამ წარვიდა ნეტარი
ძველი დრო, ძველი ხანები,

*) „ეპოლეტები“ დარქვეს
პატა, ბეყვრიალა კართველია,
და ამ პატარა ფირფიტაშ
გონება ულრძო რამდონსა!..

ლვარსაბის ნაცვლად „ზუბრებში“,
გამრავლდნ „ლურმიშხანები“.
დააგირავეს, გაპყიდეს
რაც ქონდათ გასაყიდელი,
და შერჩათ ქვეყნის სამასხრო...
მარტი „ზუბრობა“ შიშველი.

შერჩათ აგრეთვე ტაძარი,
ვერისა ბოლოს მდგომარე,
(ერთხელ რომ დაგასურათეთ
გუმბათზე ბულა მჯდომარე).

ესე ტაძარი დიალი
და ფეხ-გადგმული სრულათა
როგორც ხმა დადის ჩვენ „ზუბრებს“:
სურა გადასცემონ ფულთა.

თუმცა მის აშენებაში
სხვებსაც შეჰქონ დათ „შვლილები“
და რატომ მათ არ ჰქითხავენ
ეს დალოცვილიშვილები!

ცხადია ამა ქამანდით
ვინმე გაიკრავს ჩინებსა,
(ეპოლეტისთვის ბრძოლაში
ზუბრებს ვინ შეაშინებსა?)

ნიკო ცხვედაძე იმ სკოლას
შეიღიოთ შეიყვაროდა,
მუდამ დღე წყნეთის ვაგონია
კერძისკენ დაიაროდა.

არა ზოგავდა ძალ-ღონეს
რომ საქმე მოეგვაროდა,
ცხადია მისი დანახვა
თითონაც გაეხაროდა.
მაგრამ ზუბრებსა, როგორც ვთქვი
სულ სხვა აქვთ არშინ საზომი:
ქანქარი უყვართ უზომოთ
გასართობ-გამოსაძლომი.

III

დღეს და ხვალ კიდე ვუყუროთ
ეს ხმა თუ გახდეს ჭორათა,
თუ არ დაგვჭირდეს მათრახი
„ზუბრების“ გასაჯორათა.

და თუ გამართლდეს ამბავი.
ერთი მიეუზღო არათა
„ეპოლეტ-მუნდიროვანი“
უჩანდეთ ანაფორათა.

ეშვაკი.

* * *

ახმაურდი, ჩემო ჩანგო!
და ამგერდი ჩემო მაჯავ!
შენ კი, სევდავ, გულის მკვლელო,
გამეცალე ნუ-და მტანჯავ!

მოდი, მუზავ, მოახლოვდი!
გაგახსენდე მეგობარი,
უშენობით, მარტოობით
უნუგეშო გულ დამწვარი.
ისიც კმარა, რაც ვიტანჯე
და განვლიე მწარე დღენი,
ვარ ბევრის თავ გადამხედი,
ბევრის მომსწრე და მომთმენი:
მყავდა სატრფო გულის სწორი,
მეც ვიცოდი სიყვარული,
ის ხელიდან გამომტაცეს,
მომიხერხეს საქმე მტრული.
გავიჩინე მეგობარი,
ძმათ საფიცი, სათაყვანა,
ისიც მოკლეს და ამ ქვეყნათ
შევიქნი კვლავ ბოგანო.
დავრჩი მარტო, მაგრამ რა ვარ?
— სხვისი მონა! სხვისი ნება!
და სიცოცხლეც ამ პირობით
ვინ არ იცის, რა იქნება?
სულ შემძულდა აწმუო კრული,
ვცხოვრობ ისევ მომავალით
და მსურს, რომ მას ვმსახურებდე
მთელი ღონით, მთელი ძალით!
მაშ, აულერდი ჩემო ჩანგო!
და აძგერდი, ჩემო მაჯავ!
შენ კი, სევდავ, გულის მწველო,
გამეცალე! ნუ-ღა მტრანჯავ!

ნ. ზომლეთელი.

დიაცეთა გოლგა.

საორსულო კასაში
შეგროვილან ქალები,
ცრემლის ნაკადულებით
ჩამოსტირისთ თვალები,
კასა გაკოტრებულა
დასდებია ვალები.

კეკელა (მოსოფელის)

გაჲ ჩემს უბედურებას,
გაჲ ჩემს ბედკრულ თავსაო,
რა უცრათ გაკოტრდა
ე ოხერი კასაო.
ქა, სად ჭირში წავქვავდე,
რაღა უთხრა ქმარსაო,
თუ გამიგო ხო მომელავს
ცხვირში მაღენს შმარსაო.

ოსანა (მოუტარებს).

დედაკაცო, რას ამბობ,
შენ ჩემი იკითხეო

მეც მეულლის ქამარი,
„ლომბარდს“ დაეუწინდრეო.
ორი გროში უუ მქონდა
ტანჯვით მონაგარიო,
აქ ჩავლუპ-ჩავაოხრე
მოვატყუე ქმარიო.
ახლა რავქნა არვიცი,
რა წყალს მივცე თავიო...
ქა ასე თვალ-ხილულათ
როგორ გაგვძვრეს ტყავიო...
მართა (თვალ ცეკვილანი).
ქა, მეც სახლში დავტოვე
ბავში ძუძუ-მწოვარი...
რავქნა, შინ მიმჯავდება
გოგო გასათხოვარი,
მივაგ-მოვაგირავე
ქვაბები, სამოვარი,
გვიქრობდი: ფულს ვიშოვი
ე მოგება ხო არი,
აქ კი ჩემ გროშებზედაც
როგორ მტკიცეს უარი...
სონა. (ქვითინით).

თვეენ ნეტა რა განალელებთ
ქალებო ამ ჯერაო,
ქმარმა ხელი შეგახოთ
როგორდაც არ მჯერაო.
ჩემა, როგორც გაიგო
რომ კოტრობს კასებიო,
შეხეთ, როგორ საშინლათ
დამილურჯა ყბებიო,
მართა (მწარე ღანგრით)

ჯანდაბას, რო არ ვიყო
ჯვარდაუწერელიო,
იქნებ ახლა სატრუმაც
ქე ამალოს ხელიო.

ფეფლა (წევდით)
ქა, რას ბრძანებოთ, მძრახავენ
ჩემი მეზობლებიო
და მგონია ჯავრისგან
კევაზე შევიშლებიო.
ახლა აღარც ცოცხლებში,
არც მკვდრებში ვითვლებიო
ყველა დავაგირავე
ცერცხლი, სპილენძებიო*).

მ. ლელაშვილი.

*) „ქალს თმა ბრძელი სჩევია
მოკლე მხოლოთ კუჟახ“
და სჩანს ესე ანდაზა
კოველთვის არ სტყუაო.

არი ეშმაკი.

„სინდისიერი“ რეპორტერი.

(ვუძლენი ხეობელს)

„Роль моя скромна: я выполнил чисто
репортерскую обязанность“ г. Хеобели.

პირ. ეშმაკი. „სინდისიერი“ რეპორტიორი,
არც გავონიშნა
ამისი სწორი!
ათი ამბავი თუ მოიყვანა,
შიგ უძრევია
თორმეტი ქორი...
„სინდისიერი“ რეპორტიორი,
აღარ ნახულა
ამისი სწორი.

მეორე ეშმაკი. რეპორტიორი, კითხვა მართალი,
არც კი მსმენია
ამის ბადალი.

რასტების ქვეშე ქვეწარმაკლობით
სტომაქსე ტყავი
აქვს გადამშვალი.

რეპორტიორი, კითხვა მართალი,
არც იყოს ქვეყნათ
ამისი ცალი!!

პირვ. ეშმაკი. რეპორტიორი „სინდისიერი“
ქვით, სხვა ქსეთი
სვე ბეღნიერი!.

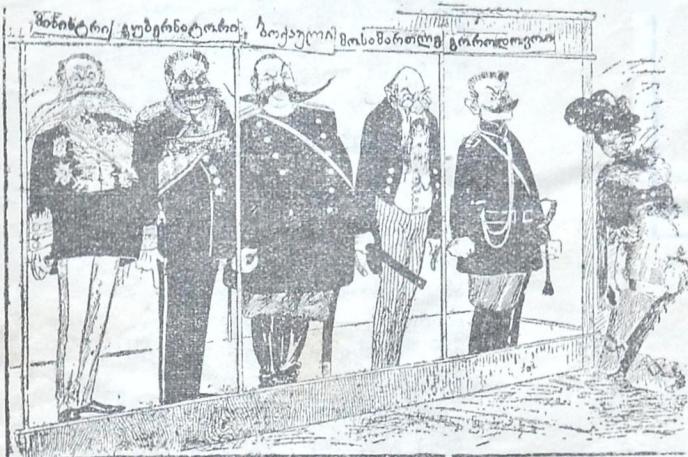
კარების ვიწრო კურჭუტანიდან
„ცნობებს“ კრებს, როგორც
შპიკი შშიერი...

რეპორტიორი „სინდისიერი“
ქვით ამისთანა
სვე ბეღნიერი!!

მეორე ეშმ. რეპორტიორსა, ქსოდენ „გმირსა“,
ვერ ნახავ მთელი
დუნის პირსა,
სიმთვრალის ქიმია ამირანობდეს,
ფხისელი იჯდეს
ღობისა ძირსა...

რეპორტიორსა ქსოდენ „გმირსა“
ბევრს ვერ შეხვდებით
დუნის პირსა.

პირვ. ეჭმ. რეპორტიორი ესდენ „,ზნიანი“,
მოელენა არის
ერთობ გვიანი...
დაგწამოს ცილი და სამართალზე
ატკაზი გითხრას
თავაზიანი!!
რეპორტიორი ესდენ „,ზნიანი“
მოელენა არის
ურიად გვიანი....

მუხუმი 2097 წელს.

დაგვიანებული გილოცვა.

(ბ. დიმ, ვიგინეიშვილს)
ქრისტე აღ დგა! მოგილოცავ
ფსიხოპატო დიმიტრაო,
„ეს-ფერებსა“ ნუ მოაკლდეს
შენისთანა კიდევ სხვაო.

„დურმიშხანათ“ რომ გარგიხაო
ეს დღესავით ცხადიაო,
პკუით კოტრო, მაწანწალიავ
ვიცით რაცა გწადიაო.

შენი ბრძოლა იდეური
კრივია და გინებაო,
მუდამ სხეისას მოყიალეს
რაღა დაგერცხვინებაო.

იწანწალე, ძმაო, მაგრამ
ის ნუ დაგავიწყდებაო,
რომ: „კამების მოქიდავე
ხარს, რქები არ შეჩებაო“!

ყიამეთი.

ხუცის სიმღერა.

(ვუძღვი ხაშელ მოძღვარს)

იყრის ხეობის მღვდელი ვარ
კახეთო, ქვეყნის თვალოვო,
ტიკს ვეტრფი, ტიკის ჭირიმე,
ტიკს უნდა ვენაცვალოვო...

ტიმოშენის გამარჯვება.

დუქნის კარებზე გამოვალ,
როცა გადავკრავ ცოტასო,
და გლეხებს გძელი „რქებით“
აუხსნი მაღლა! და ცოდვასო.

ვეტყვე: „შვილებო, გლეხებო,
შემოიკრიბეთ ჰკუაო,
ნუ თუ არ იცით ხუცესთან
სოციალისტი სტყუაო?

ქწამდეთ ქელხიც, წირვებიც
თუ კი გწამთ ქრისტეს რჯელიო,
განა იქსომ არა სოქვა,
მოძღვარს მიეცეს ფულიო??

ხუთი მანეთი საშვიდო,
თუმანი საორმოცოვო,
თუ არ გაიღო რით გინდა
ცოდო რომ წარიხოცოვო.

ყურს ნუ მიუგდებთ, შვილებო,
ბიჭ-ბუჭებსა და ბალებსო,
სიტყვა უსმინეთ მოლოოთ მღვდელს,
სამოთხის კარის გამღებსო.

სამოთხე ნეტარებაა
და ვისაც გინდათ ცხონდეთო,
მღვდელს საწირავათ მიეცით
ქანქარი თუ რამ გქონდეთო.

იადონი.

მ ე ს ტ ვ ი ო რ უ ლ ი.

წყალმა წამართეას ორჭოფი
ნაცნობი, მეგობარიო,
სიტყვით და საქმით სხვა-და-სხვა
ცხრა რჯულა, მრავალ გვარიო;
ფეხის ლოკვით და ლაქუპით
ქურდულათ გამაძლარიო,
„ლუკმისთვის“ გამრუდებული
იუდას შესდარიო.
ჭირმა მომიკლას სულ ყველა
ლაქლაქა მოუბარიო,
რომ „სულთა თანით“ დავმარხო
ისედაც უკვე მკვდარიო.
მეგობრათ შემჩჩა ქამანჩა
იმას ვერ ვუთხარ ვარიო,
და სტვირი მაზედ მობმული
ტკბილი ხმით მოუბარიო,
ეს ერთად ერთი იმედი
ქონება უდევარიო,
თან დამაქეს, დავალ უშიშრათ,
იყიან ჩემი გვარიო,
ასე მგონია, ბათუმი
ჩემია ნახევარიო.
სხლომასა ერთსა მივადექ
არ ზოვაშორე თვალია,
საქვეყნო საქმე წყლებოდა
ორს შუა სამართალია.

(მოწმე თუ ყალბობს ვინ ახსნას
ვინ სტყუა, ვინ მართალია)
ძიობლენ როგორც მოითხოვს
საქმის წესი და ვალია;
სამი მოჩანდა მოწიმე
ამათში ერთი ქალია.

წამოლგა მოწმე პირველი,
(ამშვენებს გრძელი წვერია)
და მოახსენა მსჯულებს:
„დეიქცა თქვენი კერია!
ნეტა ვიცოდე აქ მოწმეთ
ვინ მნიშვნელი, ვინ ოხერია?
ნაბრძანები მაქეს, არა ვთქვა
მე ჩემით არაფერია.
„ვოზდერეუივაიუს“, არ გიტყვი,
ვინ სტყუა, ვინ რაფერია!“
(ამას კუდინი რას უზამს,
მათრახი შესაფერია).

მოწმესა ჰკითხეს მეორეს:
რა იცი რა ამბავიო,
ამ ორში მოციქულათო
ამბობენ, — შენ იყავიო?
მან მოახსენა: „ტერ ასტეა!“
შეც დამანებე თავიო,
„ვოზდერეუივაიუს“, ვერ ვიტყვი,
რაც გსურდეს ის მიყვიო!“
(მადლია ამას რომ ასძრეს
მათრახით ზურგზე ტყავიო).

ასული იგი წამოლგა,
მორთული ვით, ჰეპელიო
(ბათუში მას უწოდებენ:
„ეს ძელი ცისნათელაო“)
და მოახსენა მსჯულებს
ნაზი ხმით, ისე ნელიო:
„ვოზდერეუივაიუს“, არა მსურს
ვთქვა მე რაც ვიცი ყველაო,
(ახია ამის ზურგისა
მათრახით ერთხანს ზელიო).

განაღა ითქმის სიგლახე
ამაზე უარესია?
ამათ წყვილინი ეკუთვნის
ვითა რიგი და წესია,
კუდინისა წილ მათრახი
ათასჯერ უკეთესია,
(დე მომკის ყაველმა
რაც ქონდეს დანათესია).
ბლიკვაძე.

ბათუმის ბათუმის.

კიდევ მოვართოთ მათრახი,
ბეჭების ამუხუნებელი,
თანვე მზათ გვერნდეს ბოლებით
კუდინი საპურებელი,
ნუ გმოგვრჩება გმირები,
მოვინასულოთ ყოველი
და ვუწყებიტინოთ, ცხუნების
ლირსი აღმოჩნდეს რომელი.

კავშირებს პროფესიის
წელში გაუჯდა წელყავი,
სიცოცხლეს აღარ იჩენენ,
ძილში ჩაურგავთ მათ თავი,
წევრები გულგრილობისთვის
სწორეთ ხავთ გასალახავი,
ესტროთ კუდი იარაღისა,
ბეჭებზე გადასაკრავი...
ასოთ ამწყობთა გმირობა
არ ერთხელ მოხსენებულა
და კუდი წევნი მათრახის
იმათთან ხშირათ ხლებულა,
კულინც იმათ მუცელში
ყანწებით გადაშვებულა,
მარა გმირობა იმათი
მანც არ გასწორებულა.
ქართული სკოლის კომიტეტი
უყვარს ძილი და მოქარება,
არც კრებას იწვევს, არც ძალუს
საწევრო ფულის აღება,
ისე კი კოშიტეტისა
მოსწონს სახელის ტარება?
ნეტე ვიცოდე იმათ ზურგს
მათრახი გაეხარება?
საშა შატილოვს ეკუთვნის,
რომ ვუთხრათ მცირე ლექსია,
ზარმაცობისა მიზე ხით
არ წაიკითხა ლექსია,
ამიტომ კუდი მათრახის
მის ზურგზე დასალოცია,
გადავაკვრიოთ, არ აწყენს,
კულინის წვეობიც ოცა.
იურკევიჩი ქოხმახა
თეატრათ გაასაღება
და წარმოდგენის გამმარველთ
აძრობს რთხეც ტყავებსა,
რისთვისაც ჩევნი მათრახი
მის ზურგს ნუ შეიბრალება,
თანვე მივართმევთ უძლომელს
კულინით საკეს ყანწებსა...
კენტი.
—
კენესა ჩაგრძლის..

ტყე ბიძინებს! ირგვლივ ბნელა,
სძინავს ქალაქს, სდუშს სოფელი,
გაზაფხულის მწვანე სამოსს
მოუქარგავს მინდორ ველი...
სულიერნი ბუნებისას
განიცდიან ცხოველ ძალის,—
მხოლოდ კაცის კვნესა ესმის
ტყეს და იქვე მწვანე ჭალას...
უშეცარნი ხალხის შვილნი
შესევან დღეს ამ სოფელთ,
და დღითი-დღე იქვე ტყეში
ხვრეტინ გლეხებს, „ბატონთ“ მკმობელთ...

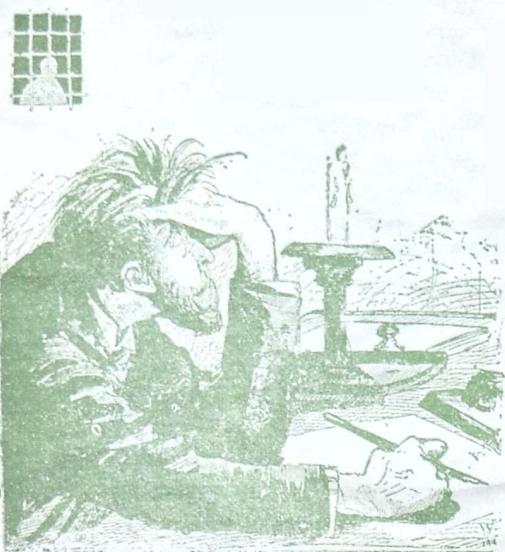
ქ, ულრან ტყეს თოფის კექამ
უცბათ გმინვად დაუარა,
იღუმალი მისწყდა კვნესა,
სან თბოვნა და ხან მუდარა!
საზარ ხმაზე დაფ რთხენ ჩიტინი,
ტყე შიშინებს, კვნესი მთაცა...
ქარმა კი ის მიმწყდარი ხნა
კვნესა—ზეცად აიტაცა.
და უამბო ღრუბლებს... მთვარეს,
ბოლოს ჩადგა, თათქას მსწყდა,
მაგრამ კვნესა კვლავ აქ დარჩა,—
ის ზეცამდე ველარ მისწყდა.
იასამანი.

სამიაკუდინის „ზაკაზები“
(ხონის რაიონიდან),

თანამოდგაწევე ეშმაკა გთხოვ ამ ჩემს წერილის
მიღების თანავე ცოტვზავნო ფოსტით საქომაჟედინი შე-
მდეგ ბირების სახელზე:

- თეატრის კასას ხონში, — რათა განიკურნოს
იმ სისუსტისაგან, რომელსაც განიცდის ის იდა რეხა-
ძისა და იდა მამთორის სცენაზე თამაშისათვის სასეი-
დლის შიცემით.
- ისიდორე წივწივაძეს ხონშივე, — ერთგულ
აბლაგატობისათვის.
- ნიკოლოზ კივავსკის, აქავე, ვინაიდან დყი-
ნის სმით დასუსტდა.
- გერასიმე მელაძეს, აქავე, თეთრ რაცმში
მოდავსტობისათვის.
- ერისტო მელაძეს ს. მათხოვეში, საზოგა-
დო დუქნის „შემწერათ“ წარმოებისათვის. თან მოწე-
რე: „მამ, მენი საღბადი იქ და შენ ხარზობას რა გვი-
დათქო.“
- ნიკოლოზ მელაძეს მათხოვეშივე, — „დუ-
მისანულ“ წარმოწელებისათვის.
- ჯიბილა მელაძეს, აქავე, — ვითარდა უშო-
ეტეს, „რტელისტეს“ (ფოთის), ვინაიდან „მუზია“ და-
უშოურებადა და „თხზულების“ შეტი, რომელიც გმირისა-
ხერთის დუქნში გაასადა, ჯერ გერაფერი დაუშერდა (გშ-
მაგო, რა მოეტია რო იცოდე? მთიწვიე მმათ თანამშორ-
დათ, გირებე!).
- ლადიმა ფირცხალავას, აქავე, სხვა და სხვა
საქმეთა რგაიმსენისათვის..“
- ერისტო ბარაბაძეს, აქავე, ქურდობისათვის.
- მამასახლისს ლენტორ სანოძეს ს. ნაბა-
ხულებში, „დიდის მოდებულებისათვის“ და ამასთანავე
ქურდებისტერ ითანა მონავასთოს მიგობრულ გავშირისა-
თვის, რაც დაუმტკიცა ადგიომის სტრაჟნიკებითურთ ვი-
ზიტის გაგებებით.
- პლატონ ფიჩხაის, ამაგე შემსახურისთან
„მთეს მწერლურ“ მწერლობასათვის.
- მღვ. ნიკოლოზ ბარაბაძეს, ს. საწული-
კიძეოში, ვინაიდან დრაშისათვის მოდიციაში სიარულეს
ერთობ დასუსტტა.
- გალინე ნეფარიშვილს ს. მათხოვეში, —
მოწევების გატავებისათვის.

შენი ეშმაკუნა.

ლმერთო ჩემო! რაღა ჯანაბაზე გსწრო!!

* * *

ცუდი დროება დაუდგა
ახლანდელ რედაქტორებსა!
(ყველა გუნია არ არის
ხიფათს ვერ აიშორებსა.)
პროენტიილან მწერლები
უხვათ აწვდინ კორებსა,
თუ სატუსალოს გაექცა
სხვა ვინჩე გააგორებსა.
(განა ცოტაა ოხერი
მათკენ რომ იწვდის ტორებსა?!)

დამსახურებული თავადი

დავით ნიუარაძე.

სიყრმე დავითისი. გასული საუკუნის შუა წლებში, ქუთაისის მახლობლათ (სოფ. ობიშქით-ში) დაიბადა ყრმა, რომელსაც წმინდა ნათლის დე-
ბაზე დაარქვეს დავითი. ბეჭდვითი ისტორიაშ არა-
ფერი იცის დავითის სიყრმის ცხოვრებაზე, გარდა
იმისა, რომ პატარა დავითს აშკარათ ეტყობოდა
რაინდულ-ტარიელური მიღრევებით.

ქუთაისის გიმნაზიაში. სწავლისათვის მომწი-
ფებული ჰაბუკი, დავითი, მშობლებმა ქუთაისის გიმ-
ნაზიაში მიაბარეს, მაგრამ მისი ფართო ბუნება,
(როგორც უმეტეს ნაწილათ თავადებისა), ვერ მო-
თავსდა სასწავლებლის ეიჭრო კალაპოტში და მე-
ოთხე, (საქნიაზო) კლასს იარა ასცილებია. მიუხე-
დავათ ამისა, დავითის ბუნებრივმა ნიჭმა ვერ და-
მალა თავი და გარეშე ცხოვრებაშიაც ლონივრათ
გაშალა ფრთხები.

კანდიდატობა აზნაურთა ბელადობაზე. ოცი-

ოცდახუთი წლის წინეთ ახალგაზრდა დავითმა პირ-
ველათ იყარა კენჭი თავად-აზნაურთა ბელადობაზე.
მისი ნიჭი, ახორციელი და გამოცდილება საესპით
დააფასეს ამრჩეველმა აზნაურებმა და ბელადათ და-
ვითი ითხის. იქ გამართლდა ქართული ანდაზა,
რომელიც ლალადებს: „როგორიც მრევლიო, ისე-
თი მღვდელიონ“.

დავითი ბანეში. დავითის მოღვაწეობა დღი-
თი-დღე ფართოვდებოდა. მას შემდეგ, რაც „ზუბ-
რთა“ განკა კალისტრატეს პეკუნია ჩამოაშო-
რეს და უცხო ჭირისუფალი დაქნიშნეს, ზედამხე-
ლელ კომიტეტში ა.ა.აკვირველია დავითიც მოხვდა.
ამ თანამდებიბით მან ლიცი გავლენა მოიპოვა და
საქანქრეთში სრულიად გაბატონდა. ამ პერიოდის
შესახებ ქუთაოური პრესსა დიდ მასალას გაძლიერდა.
მაგალითისათვის მოყიდვან თფილისის მამულების
გამგეთ საშის დანიშნის ამბავს. როგორც კრებაზე
გამორკვეულა, საშა კნიაზს შხოლოდ ორი ღირსე-
ბა ჰქონია სახელდობრი: ზორბა მოყვანილობა და
„ბაქარაში“ დიდი გამოცდილობა.

დავითის დასჩუქრება. ერავული და უანგა-
რო სამსახურისათვის ბანკის რწმუნებულთა ურა
უმრავლესობაშ („კუპეტია“ კეიშვილის წინადალე-
ბით და უცნობი გოგოლაშვილის დამარებით) 10000 ქანქარი წაუთავაზ. დავითი იმისანაბაში
ძლიერ მორცევი კაცია. ქანქრებზე უარი განაცხა-
და, მაგრამ ხომ იცით იმერლების ამბავი. იმდენი
სთხოვეს, რომ დავითის კერპობაც გასტეხს და
ფულზე უარი იღარ ათქმევინეს. მართალია ეს დი-
დი მსხვერპლი იყო დავითის მხრივ, მაგრამ ბანკის
სიყვარული რას არ ჩადენიებს ისეთ მოღვაწეს,
რომელიც სულიან-ხორციანათ ჩაფლულია საზოგა-
დო საქმეში.

„დავითაების“ პარტია. სახელმწიფო დუმის
არჩევებმა, როგორც მოგებესნებათ, ბევრი უდღე-
ური პარტია წარმოშვა ჩვენში და მათ შორის
„დავითაების“ პარტიაც. ეს იყო დავითის პირმშო
შვილი და პირველ დამარცხებასთან ერთად ბო-
ლოც მოეღლო. დავითაების პარტია პოლიტიკური
რწმენით წმინდა იმერული მიმართულებისა იყო.
სხვა პარტიათა შორის „დავითაების“ ასე იდგენ:
ფედერალისტებიდან მარჯვენივ, ივტონომისტებიდან
მარცხნივ, ესტრებიდან ჩრდილოეთით, სოციალ-
დემოკრატებიდან სამხრეთით.

საარჩევნო მოღვაწეობა დავითისი. როგორც
აზნაურთა ბელადს, დავითს დიდი უფლებები ჰქონ-
და მინიჭებული სათათბიროში არჩევების დროს.
ისიც რასაცირველია მოხერხებულათ სარგებლობ-
და ამ უფლებებით და სადაც საჭირო დაინახვდა,
კრებას კისერს იმსუშობოდა. დაბა სამტრედიაში

მან გააუქმა ერთი რიგი არჩევნებისა, მარა მეორეზე-დაც კოვზა ნაცარში ჩაუვარდა. იმავე სამტრედის რაიონს მეორე ღუმაში არჩევნების დროს გასოცარი მამაშვილური მსრუნველობა გაუწია დავითმა. რაღვანაც არჩევნების დროს იმერეთში საზოგადოთ დიდი თოვლი იყო და სოფლათ ხალხი „გაციცებოდა“, დავითმა კველა რწმუნებულები ქუთაისში დაიბარა და ორიოდ დღე აქაც აყუნ. ცულა.

ჭორები დავითის შესახებ. განა სხვა ვინ არის ქვეყნათ ისეთი, რომ მტერი არ ყავდეს და ავი ენები დავითისაც საშინელ ხმებს უფრცელებენ საზოგადოებაში. ეს ჭორები უმთავრესათ შეეხებინ ჯარში გასაწვევ ახალგაზღებისაგან ქანქარის გამოიმასქნას. „იმერული ხუმრობა, ნაცევრი მართალია“, ამბობს ქართული ანდაზა, მაგრამ ამ ჭორების შესახებ ჩვენ განსაკუთრებულ აზრს ვადგინართ.

ჭორების გაერცელებას ბევრი, სამსახურის პირებიც უწყობდენ ხელს. იმ მაგალითად ერთ-ერთ უურნიალში ვკითხულობთ: „ერთხელ დავითმა ნადიმი გამართა და გუბერნ. სმაგინიც მიიწვიაო. როცა სუფრაზე „პიროვები“ მოიტანეს, გუბერნატორმა მოკინა და თან დაკავშირდა წასჩურჩულა: „კრისტონ, ამ „პიროვებთან“ ერთად ვინ იცის რამდენ სასალდათო ახალგაზრდას კულაპავთო“. „

ტარიელ-მკლავაძეთბა. დავითის ცხოვრებაში აღმართ ხშირი ყოფილა მიწევ-მოწევის პრაქტიკა,

მაგრამ სასამართლოს კარებამდე მხოლოდ ბიბიკოვის ისტორიაში მოახწია. ეს საქმე სულ ამ ახლო დღეებში გაირჩა. ბიბიკოვის ჩვენებიდან სხვათა შორის გამოირკვა, რომ დავითთან უთანხმოების ერთ-ერთ მიზეზთაგანი ყოფილა დავითის მიერ არჩევნებში ულირსი მოქმედება ე. ი. კანონიერი კრების გაუქმება და ახალის დანიშვნა. ვინაუნ დავითი ძლიერ მოხერხებული კაცა და უკაველოვის მშაბალი მოდას წყლიდან, აქაც ითარო გადარჩა და ორი კვირით ოჯახში დატვირება მიუსაჯეს.

ამ უამათ დავით ნიუარაძე ასე 52 წლის კაცია და განვების ძალით ალბათ ჯერ კადევ კარგა ხანს ემსახურება ჩვენს პტერ სამშობლოს.

აწეკდოთი დავითშე. როგორც ზევით მოვიხ-სენიეთ დავითაზე ათასნაირ ჭარებს ავრცელებენ „გამოსარჩენის“ პაქტიკას შესახებ. ერთხელ და-ვითი გუბერნატორს მიჰყვებოდა ქუჩაშიო, მოვის-თხრობს ზეპირ გაღმაურება; მიიჭრა გუბერნატორთან ერთი გლეხი და დაუწყო თხოვნა-მუდარა, ეხ-მარა რამე საშვალება და განთავისუფლებია სალ-დათობილან მისი შვილი. გლეხი მწარეთ მოსთქამდა: ბ-ნო, დავით ნიუარაძემ დამლუბა, იმას მივეცი ფული და იმის მიერთო ვიყავიო. ეს „ეუცხოვა“ დავითს და კარგი საპუთიც მიეცა, ასეთი ჭორების უსაფუძღლობა „დაემტკიცებია“.

— უნ თითონ ნახე, ყ-ძხო, დავითი? შეეკითხა ის.

— დიახ ბატონო, ჩემი თვალით, მაღალ-მაღალი, გამხდარი კაცია, ჩოხით დადის სულ ბულ-ვარის მახლობლათ*).

— უნ იმას მიეცი ფული?

— დიახ, იმას მივეცი ბ-ნო, ქვეყანა ასე ამ-ბობს, თუ დავითს ხელს მოუთბობ, უთუოთ გადა-არჩენს რაც უნდა იყოსო და რავა დავზოგავდი რამეს.

— რამდენი მიეცი?

— სამასი კაკალი მანათი ბ-ნო.

— იცნობ დავითს რომ შეგხვდეს?

— რას ბძანებთ ბ-ნო, იმას მოხარშულს ვიცნობ.

გუბერნატორი ძლიერ გააოცა ამ ამბავმა და მას შემდეგ დავითის ნდობა გაუორკეცდა.

ცხადი იყო, დავითის სახელით სხვები მოქმედებდეს.

ისტორიკოსი.

* ამბობენ, ეს მაღალი და ჩოხიანი ყმაშვილი ვინემ ახელედიანი არისო.

ისტ.

უ მ უ შ ე ვ ა ნ ა 6 0

II.

ა დ თახი ჩატებიდ ფანჭრით
გენესის, ქვითინებს, ოთვარც წევულა...
უნის არვინ უგდებს ბნელეთში მცურავს,
არჯის შესტკია იძისთვის გული!
ნეტა რას პენესის ეს ნეტანა?
რაღა აწუხებს, უდონებს სულა?
იქნებ საეკედურს უცხადებს გენესით
მაცედ წამოდგმულს თახეს სართულა?
მორთულ-მოკაზმულს თაიგულყოთ,
მირმეცინარეს, ვათ ჟარარმალს,
რომელიც თავის მშენიურებით
მნელათ იძიებს ტოლსა და ცალს.
არა! იგი სოშ უენთ არის
ქმაუთელია თავისი ბედით...
მხადლით შიგ კარი, სარეცელს შიოდი
სიჩემეს არღვევს ახვრით და პენესით.
დოგიში მწლოლი დიდი სანია
თავზე ასეულებ ჩერტების საბანი,
შია, სწეურა... დათვის ანბარას
დარაჭათ უდგას ბნელი საკნა...
ისიდ იქ არის, ვინც ქენის ბოლოს
წელნ ჟერს ჭამდა გამალებული,
მაგრამ უზის მტკრით ჩაფლუნდას
ისიდ ძაღ-მისლილ-გამთლული.
არ ქმის გენესა ლოგინში მწლოს,
დადი სანია აავლო უერი,
შიაშილმა, ფაქტმა მუდავ უბედურს
გაქრო გრძნება ამსახაგური.
იქნებ დლეში ერთხელ ხეს გასცეს
და ისიდ იმ დოს, როცა მეცნესარი
შეს თხოვს... მარა იმ ჩემულებრივ
იქნების: „რას ამბანა, ას სად არი?“
იქნებ დლეში, თრ დლეშ ერთხელ,
საძმე უმოვთს შერის ნაწერი,
ეს არის შიგნა ამსახაგისთვის
ზრუნვა-მორება და უმეღამერი...
ფაქრით დასცურავს ბედ მაგ ცეცელების
კუპრ-ჭავას სხალ კტეულ ზევრთებში...
ცრემლიც მოწედება სახდისან თგალით
შრას გადახარდნილს მწარე ფაქრებში...
ამ წინ უდგას თავის სიხლარა:
საში ქალ-ვარი, ძვირფასი ცოლი,
დედა მოხუცი, მტერი, მოუვარე,
საცნობი, შეგლავა ტოლი.

ნე თუ არ გასსოვს შენი ქალ-ვარი:
თრი მოზრდილი, ერთი ჟატარა?
მთდი მამილო, მოგვიარევი!
უპატრითნობამ ჩეგნც გაგვაშვრა...
საწეალი დედა მეტი არ არის:
სირმითის დეკადაშე მოუსვენარი,
მაგრამ ჩეგნთვის კი, მამილო, ლენა
შენს თაგის ვფაცაგარ, რომ ადარ არი.
განთ შესანგა დაირება,
თაგზე არ ხერავს, ვეხი არ აცვია,
თათქმის ასეა საწეალი შელფე,
ეხდა მოზრდილი შენს დროს შაწია.
მები სკოლაში ადარ დაგდივარ,
ადარ შემიშენ, არ მქონდა ფული,
ეხდა, მამილო, შენ შემოგურებ
უსწავლებელიათ გულ დადაგული...
მამასახლისში დედის ნამზით
შევლა წარდო, თუ რაშე იქო
და როგორც უწინ ძროხაც წაგვართვა,
და გაგვაუდა, ჩემთ მამიკო!..
კარგი სანია, რაც სახლში გვიწვიმს,
სიმძნის რომ მუდაში ვთხოვაუდობო სოფლათ...
მამილო, მთდი, გრმუდარებით,
წულა დაგმონგებ შენს შვილებს ამდათ“...
გინ იცის კადეგ რას წერს ცოლშებილი,
რას ეგინება უსტარი მწარე,
რა მოუტანა სიოდეიან ამათ:
ნადევლა, შესმი ან თუ ძიმწარე?
ეს იმან იცის, გულ ჩათხრდილმა,
მისს ფიქრთა ზდეგაში ამიკითხე!
დახეთ შის აწევას, დახეთ მისს სახეს,
მისს წარსულ საეტაგს... სულ უველას კითხეთ!
რა შეუთვალის, რით გამხსეტის,
რა რიგათ უთხრას ცოლშებილი იძედი,
როცა მას ისეც შშიერს და მწერვალს
ბეჭრებ ჰქიდია სიცოცხლის ბედი.
იუთ დრო, როცა თრ გროში იღებდა,
თგითონაც ჭამდა, ავღიდა ცოლშებილი,
დლეს კი ქეჩაში გამოსროლილი
შირის შის უდგას შიმშილით სიკვდილს.
სამასალით საგნე მთგონებილი
შესმით უდენთილი, გულ ანაგვერი,
ცოლებს ბნელ ათხეს, შეგნესარ ამსახაგს
კვლევ ქუჩად გადის ცხოვრების გერი!..
გ. მალაქიაშვილი

სცენა აზურტებში.

ჭურ. გამარჯობა ჯეგეში!
ვად. ზურაბს გულმარჯოს ლმერთმა!
ჭურ. დიმიტრე მურვანიძე დეინახე ეგებადლეს?

ზოგითხვები.

1. ჯარიმის ჸატიუბის შესახებ.

უფლებულია მოეხსენება ბ-ნ ეჭმას, რომ ამ წლის პირველ თვეებში ათასი ქანქარით ან არი თვის ციხით დაჯარიმებულ იქმნა განჯოთი „ისარის“ რედაქტორ-გამომტევლი ვალერიან გურია; რომ დასასრულ მოსდა უშაგალითო საქედა გურიას ჯარიმი ეპატიგა; რომ ამავე დროს წინანდელი რედაქტორი იმავე გაშ. „ისარისა“ სადაც ჯერ არ იქ იჯდა? ვითხოვთ ყველა აღნიშნულ კითხვებზე შესაფერი პასხი მოგვეცე.

შეგნებული ეშმაკები.

პასუხი „ეშჩაპისი“. ბ-ნებ..! ეს შეკითხა ძუძუალ, არ არის კანონიერი გზით შედევილ-დასასუთობული, მაგრამ მაინც ცავლი საჭირო მცირეოდება განმარტება მოგახ ენოთ. ჩემითვის გასაცირი იქნებოდა, ის მართვა-მხრივი რეაქციონურ ურავამული მოღვაწეობის შემცევე, რომელსაც ასე ხელგაშლით წმინდა გაშ. „ისარის“ მართაცვალი ვალერიან გურია, მასთავი თურქულ მცირი ზიანი მოყვენებით. მას შემდეგ, რაც გუნიაში მწავალ-გზის აატალაშა იმათვი კარგი, ვისიც ჯერ იყო და მას შემდეგ, რაც ნათლათ აღუნუსა თავისი სამოქადალო პროგრამა, სტაგარი განაჩერი შეცლებელი იყო. მოგეხსენებთ: „ჩელი ხელი ბან და ორივე ერთათ პირსაც“. სახლადოებაში დიახაც საფუძვლიანო დადას ამ ინკიდენტის შესახებ მრავალ-გვარი ხმები და ჩვერი ეშმაკერი ინტიმური გვარწმუნებს ხუთი მესამედი იმ „ჭორებესა“ სიმართლეზეა აშენებული.

რაიცა შეეხება თქვენ მიერ დასახელებულ უწინდელ რედაქტორს გაშ. „ისარისა“, რომელსაც არ ებოდა ასეთივე შიწყალება, უნდა მოგასხეროთ შემდეგი: ბ-ნი ავალიშვილი ჯერ ახალგაზრდა, დაუმსახურებელი კაცია და როგორც სწანს ვერც ვერასოდეს „დამასახურებს“ იმ მეგობრულ განწყობილებას ამა ქვეყნის ძლიერთაგან, როგორიც ვალერიან გურიას საუკუნოთ მოუპოვა ნიშალურულია „ჩამულის სამსახურა“. არა კარგი ვალერიან მეგობრული არა შემომარტინება ეს სახელის შესახებ.

2. „რაუდნებას იანეკისა“ და საზოგადოთ სააშანა და სტამბის შეშათა შესახებ.

მოეხსენება თუ არა ბ-ნ ეჭმას, რომ კარგა მოზრდილი ნაწილი ამხანაგობის სტამბის „შეგნებულ“ მუშათა, „შეგნებულათ გაუჩიბის „ბეჭდევოთ სიტყვის მუშათა კაშირს“ და ეწყერება ეგრეთ წოდებულ „რაუდნებას იანეკისა“, სადაც თეორიულათ და პრატიკულათ გაღიან ლოთობის უმაღლეს კუტას?

მოეხსენება აგრეთვე ის არა ნრამალური მოვლენა, ბ-ნ ეჭმას, რომ იმავე სტამბის მუშათა უმრავლესობა კვირას-თან ერთად ორშაბათ დღესაც უქმობს და ეძახს მას წმანდა პოზმელიერ დღეს. თუ მოეხსენება ეჭმას ყოველივე ეს რაღონებს იხარს საქმია მოსაგვარებლათ.

ბაზუსი.

პასუხი ეშჩაპის. ამხანაგებო! ლოთობა, ანუ ეგრეთ წოდებული „ტერის შეხურება“, ეს ძველთაგანვე მოსდგამს ჩვენი მამულის მკიცირთ, განუტრევდლათ შეგნება შეუგნებლობისა. მაგალითისთვის მოვიყავან ისეთ შეგნებულსა და დამსახურებულ პირთ, როგორიც ბრძანებულიან ბ-ნი გურია ვალერიანი და ცნობილი ხეობელი, რომელთაც ბახუსის სამსახურისა და ქუჩაში ხმატობისათვის, მცირე ხნით*) (და შეიძლე-

ბა შეცომითაც) ვირის აბანოში უქრეს თავი. მაშ ეგრე. აქ მოქმედებს წმინდა მემკვიდრეობითი მიღრეცილება.

ამასთანავე საჭირო მიმაჩნევა მოგაგონოთ, რომ დღეგანდელი ხანა მუშათა შეგნებას ყოველმხრივათ „აღრმავებს“ და ცხადია, რომ „მოწინაცემები“ უფრო ღრმათ ჩაუშვებიან სარდაფის სილრებული. თუმცა მაინც საკირო არის

„რაუდნებას იანეკია“
ყველა პარტიას ჯობია!

ამ ბუნებრივი მიღრიკილების შეფერხება, გირჩევთ მაცნობოთ უფრო „ღრმა შეგნებულთა“ გვარები, რომ მე მათ გამოუწერო შესაფერი დოხა ჩემ მიერ ახლათ მოგონილი უგბარი წამალი „ანტიბახესინი“-სა.

რაიცა შეეხება „წმინდა პოხმელიეს“ უქმობას ეს თავის თავათ არ უნდა ვაძაგოთ. ხალხი რაც მეტს იღოცავს „შეგნებულათ“, მით უკეთესია. სულ ახლო წარსულში, მეგრელებმა წმინდა მიკიტანი იღია კირთაძის ჩაგონებით, პარასკევი გაუქმებეს, რამაც თქმა არ უნდა დიდათ დააწინაურა მათი ეკონომიტური კეთილ-დღეობა.

გაშ ეგრე: მეტი უსაქმობა, მეტი ლოთობა და მეტი ლოცვა! ეს რეაქციის დღიურ ჭეს-რიგში შედის და საჭიროა „შეგნებულა“ ამხანაგებმა ცხოვრებაში მეღრათ გაატარონ თითოეული პუნქტები ცალ-ცალკე და ყველა ერთათ.

სტკენები წევდის ცხოვრებიდან.

კობაი—როგორა ხარ ჩემო თორლავ

ახალს რამეს მომიყევი,

რას იქმის კერძოთ სტეფანწმინდა
საზოგადოთ მოელი ხევი?

თორლაი—ეჭ, რა გითხრა მეგობარო,

შენს მტერს ჰქონდეს დღე ახეთი,

„ეშმაკაც“ რომ დაგვივიწყა

რაღათ გაგვისტებულს ლმერთი?

თორლემ განა გაგონილა

*) ცხადია ეს ინერციით მოუგიდათ ქუჩის მცენებებს თავისი კაცები უცხო მინინებს; მაგრამ როგორიც კი შემოწმდა მათი დასახურებული უნივერსიტეტის განათავისუფლეს კვალიად ბახესის სადიდებლათ.

რაცეი ხდება ჩვენში ახლა?
 „სტარშინა“ ოფილის წავიდა
 „პოვერნიც“ ონ იახლა.
 თანვე ჰქონდა ბლომა ფული
 „საქმე“ უნდა გაეკეთა,
 ის ქუთაის გადაფრინდა
 იქ გუთნები შაუკვეთა
 და ამ გვარათ სოფლის ფულით
 გამოჭიმა გუთნის „სკლადი“,
 (მართალი სოქვა ბოქაულმა
 „ნეტ ჩილოვეე“ ამის ფასი)...
კობაი — მაშ რისთვინაც გააგზავნეთ
 იმ საქმისა რაღა ჰქნესა?
 ან სასოფლო ყრილობაზე
 პასუხათ რა წარმოსთქვესა?

თორლაი — რის პასუხი, რა პასუხი
 რა ფლავი ან რის ბოზაში?
 დაგვიფრეთ, რომ ეს საქმე
 ჯერ არსად ცსტევათ ყრილობაში.

კობაი — ასე რისთვის იქცევიან
 ვერ მივმხდარებარ ღმერთმან იცის
 მიკვირს თუ რამ აიძულათ,
 ან რათ ეშინიათ „ფიცის“?
თორლაი — ეს მიტომ, რომ მეორეჯერ
 წავლით მათვე დაავალონ,
 მაგრამ მაინც მიუხდებით
 როდემდონა უნდა მალონ?
 „სტარშინას“ ხომ კარგათ ვიცნობთ
 და არც არის ეს პირველი,
 „გამოსაჩინ“ საქმებში
 ხშირათ ჩაუყვია ხელი.

ლ. მოსხვე.

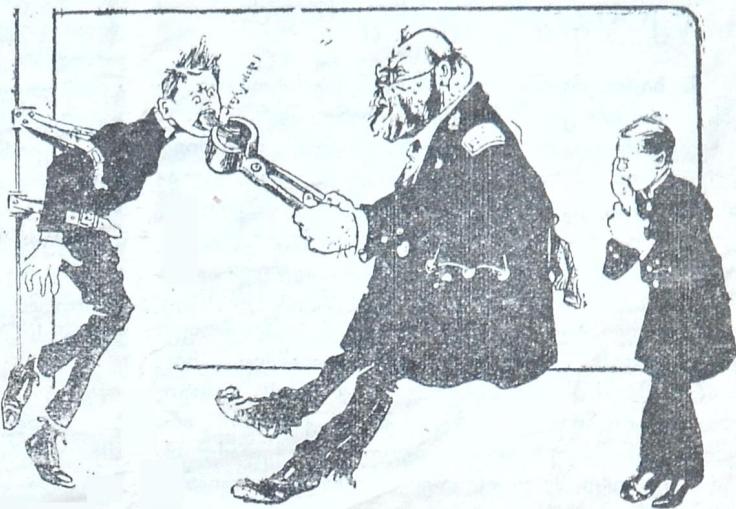
პატარა ვეზეის ტეატრისი.

(გაგრძელება)

რომელმან შექმნა მათრახი კუდითა კუდითა, გერარდმთ ეშმაქს უბრძან თავის შაგარი დერითა, ჩვენ, გაცთა, ხშირათ გვინასხვას ამცხუნებელი წევრითა, — მისგნ გარდაიან მრავალი ზურგზედა სულის ბერვითა. ჟე, ტარტარზო, შექმნენ შესმა ერებულის გვედის შენ დამითარე გუნიას ჭირიდან, სამაგელისა, მომეც შეძლება დათრგუნებათ იმ უბედი სეტბელისა დანოსთა შემსუბუქება, რაც „ნიშალურით“ გველისა.

ჟერ დაიჭირავს გოთვას გერაფის სწრაფულ-მუხლოფენი, რდეს სამართალს გაეჭერს და სტირდეს შიში, გლოვნი, ბოლოს ჩმასავდეს გაზეთში, გით ბოვში მცირე წლილენი, სჭობს გამოტუნებას საქვეურთ, სირცხვილა სახელენი.

ირდეს ჰქითხეს: ეგზომ, ტიყი გით დასტალე ერთობ სრულად
 მიკვირს, ფული გინ გიჭიბა, თერები და სარ მხიარულად?

სამშობლო ენა პოლონეთის სკოლებში.

მან სოქვა: შრომა შეზარება, ეცხოვრობ ისე მე მსსხლულად, თდეს გინდა შემისეიდი ერთ ბოთლ დგინდო, ან თუ ფრულად.

ფარეჯები ამირნლები ერთმანეთზედა ჭერიდიან, სადაც ადგილი გაჩნდება, შაბეზდრობაზე მიდიან, ქუთათურ მასწავლებლებს ცივ ადგილებში ჭერიდიან ამა საქმეს მემოწმების მეტნიერი მე შიმშნებე. — სამნელო ოდეს ზოლი მათრახიდან გაჩნდეს ტანზე, ფარედინათ გადაგდევდეს ერთი სიგრძით, ერთი განზე გოქიალეს და გაშვირებდეს, სდგე სკართო მოედაზე. ბლიკვაძე.

გამოცანა

(ლეჩეუმისათვის)

გამოცანას მოგახსენებთ
 ალექს გასაგები არის:
 ხნიერია, წვერს იღებავს
 თან ცრუ და ქვემძრომი არის.

თეორ კინა და გულ-აზრ შავა, კრამოლნიკთა მტერი არის,
 ხალხის ფულის გაფლანგვისთვის
 მან ციმბირიც მოიარის.

დღეს ბედმა კვლავ გაულიმა
 და ლეჩეუმის ბრძენი არის
 თან „სატახტო“ ცაგერისა
 ბელად მბრძანებელი არის,

ერთობის დროს შენაცოდებს
 ახლა სტირის, ახლა ნანობს
 და სინდისის გასაშემნდათ
 ზედმიწევნით „დურმიშანობს“.

რუქა.

წერილები ეშმაკისადმი.

ქ. ბაქო. ჩვენმა ქალებმა შანტაჟისტობაში კაცებს გადააჭირდეს. მართალია ისნი შარი გზაზე არ ხვდებინ და არ ძარცვავნ, მაგრამ მათ მიერ გამოგონილი „ბლაგორიძი შანტაჟი“ არა ნაკლებია ძარჯვა-გლეჯაზე. მოგონებს რაღაც ოხერთ ვე-„წერილი“ და ლამის არის კუველის ჯიბები დაუცალიერნ. დღე არ გვა ისე, რომ „ვეჩერიი“ არ გამართონ, ვითომ და ვიღაც სტუდენტის სასარგებლოთ, ნამდვილათ კი, ვეჩერიდან შემოსულ ფულებით მოდის კაბებს იყრავნ. გასამტყუნარიც არ არის მათი ასეთი საქციელი, ქმნების ჯამაგი-რები არ ყოფნით და მაში რა ქან? ქალებშე არა ნაკლებ დანაშაული არიან ბეგლარ მიქელაძე და ნიკო ნაკაშიძე. მათი ცოლები ბეგლადები არიან ამ საქმეში. რომ ბოლო მოუღოთ ამგვარ შანტაჟს, გოხოვთ ან თქვენ თვათონ ჩამოხვიდეთ და რამდენიმე ლექცია წაუკითხო მათ „წვიდინ“ „კული-ნის“ შესახებ და ან გამოგზავნოთ თქვენი „მათრახ-სპერმაკუდინი“.

უცნობი.

ს. წალენჯიხი (საქეგრელო) აუცილებლათ საქიროა იაკობ შანაგას გამართისტება. აგრეთვა რამდენი ხანია მან გახსნა რაღაც დუქანი, რომელსაც კონსერვაციას უწოდებს. ვაჭრობის უნარი მეტის-მეტათ განვითარებული აქვს იაკობს. კველაზე შეტყურულებას ის აბრეშუმის პარკის ყიდვას აკცევს, რადგან აქვდან მეტი სარგებლობა აქვს. დაღის სოფულავ, ყიდულობს პარქს და ფულის მაგიერ რაღაც კვიტანურებს ურიგებს. როგორ ფულისთვინ მიმართავნ ის თავის დუქანზე უჰითებს: წადით და ფულის მაგიერ საქონელი წაიღოთ. საქონელს-კი მამსისხლათ ყიდის. საწყალ ხალხს მეტი რა გზა აქვს, იაკობის კლანჭებს ვეღარ ახწევს თავს. მე მონია მარტო მათრახი არ იქმარებს მისთვის, სპერმაკუდინიც საქირო იქნება. იმედია ჩეარა შეუდგებით საქმეს.

ეშმაკის თანამოზრე.

ს. სუფსა. ძლიერ ავათ გაგვითაკოშია გურგენაძე, (შტრეიქერიანის ანთება აქვს). კოშია გუჯაზიძე (ცურუ მოწმეთა ორგანიზაცია სტკივა) და თომა კოძე. მოგვაშველეულ, როგორმე თქვენი კუთხეული „სპერმაკუდინი“, თორემ დავიღუბებით.

ოლოდო.

ს. ქორეისუბანი. ხალხისთვის თავდადებული „დიდებული“ რაცენი, აპოლონ მედუქნე და მისი „ძმობილი“ იოსები ისე გაიტაცა ხალხს სამსახური და საერთო საქმისთვის თავდადებამ, რომ თუ ჩეარა არ მოგვაშველე შენი მათრახი და კუდინი ხელიდან გმიოგველებიან და ბედკრული საქართველო დაკარგვას საუკეთესო შვილებს.

აქაური გლეხი.

ს. გორდი. თქვენმა სპერმაკუდინმა ფრიად დიდი გველენა იქონია გრიგოლ ხუცესზე. ის სიბარულით ფეხზე აღარ დგას და ყველას, გამვლელ-გამომვლელს „ეშმაკის მათრახის“ № 15-ს აჩვენებს და ეხვეწება: მიშველეთ რამე. ამომშალეთ ამ წყული უურნალიდანაც“, ეხლა „ქეშმარიტი ხუცესი“ ანტონი და მამასახლისი ილ. ჩიხლაძე მუხლოდ-დეკით მეტვეწებიან ისინიც განკურნოთ, როგორმე. პირველი მეტისმეტათ გაიტაცა „ხუცურმა საქმე“ და მეორე „კრამოლნიკების დევნამ“, მისმა ამ მხრით მოღვაწეობამ ხონამდეც კი უწია. იმედია თხოვნას შეასრულებთ.

გუგუ.

ახალ-სენაკი. თუმცა საზოგადოთ კველვან ასეა, მაგრამ ჩვენ სადგურზე მეტის მეტათ ფეხი მოიკეთა სხვა და სხვა დარგის „გამოიმასქნილებამ“. ისეთ მოხელეს ვერ ნახავ სადგურზე, რომ რამე „გამოიმასქნილებას“ არ ეწევოლდეს. სადგურის უფროსის თანაშემწევე გ. მაჟავარიანი პირველათ, თოთქმა სხვათვერ იქცეოდა, მაგრამ შემდევ ისიც ჩეარია საერთო ფერხულში და ეხლა ასე ღილინობს:

„სახელი ჩემი გიორგი,
გვარი მაჟავარიანი,
სიხარბეს არ წაეხდინ ე
კაცი ციყვავ გვარიანი.

ჩემ სიტუაციან ვერ შევამაგრდო,
დავრჩი ენა ქარიანი,
იმას მაინც ვეცდები, რომ
ჯიბე შექნას ფარიანი.

„სტოროუებს“ და „სტრელოჩინკებს“
პირველ ძმბადა შემოვფიცე,
მზაბლებს ხელი გაუწოდე
მომივიღა სიუციცე;

ეხლა ვეცდავ—შევცდი, მაგრამ
რა ვენაზი თავსა რა ქვა ვიცე?!”
— ეშმაკა, შენ მიეშველე,
მათრახისა კუდი სტკიცე!

ონისიმე.

შორაპანი. ეშმაკი! სულითა და გულით გოზვეთ ერთ დღეს მიიცალო, როგორმე, და საღ. შორაპანში ჩამოხვიდე. მეტის მეტათ თავი აიგდო ბატა რაზეაძემ (სულადის უფროსია) და თუ გრიო ლაზათიანათ არ გაგვიმათრახე თავის ღლეში ხმას არ გაცემთ. რომ გულნაკულული არ დარჩეს, ბატას შემდევ სადგურის უფროსიაც გადაკრავ მათრახის მიზებს თვითონ მიხვდება. შესძლებელია „ფულეკლალოთ“ არ შეგაშვან, იმ შესძლებელია კანტორის მოსამსახურებს ქრთამი მიეცი, (ძალიან დაწვეული არიან) ქრთამათ შეძლება თითო მათრახი გადაპარა, და მაშინ შეგიშვებენ. როგორ ამას მორჩები ცოტა ვაჭრებიც შეგვეხურე, უმეტესათ კი მეღუქნე სერგო და მის ღუქანში მოთამაშები. შორაპანელი.

ქ. ერევანი. სწორები თავი მოგვაბეზრეს აქაურმა „კეშმარიტმა ქართველებმა“ თავიანთ „კეჩერებით“. ასეთ „კეჩერებს“ დღეში ოცდა ათს მართავენ. გვიხსენით როგორმე ასეთ „ქართველ მოლვაწებისაგან“ და ოცენი კურთხეული მათრახით „კეჩერებზე“ ხელი ააღებინეთ.

ვალიკო.

ს. ბალაჯარა. ექვამდევ კალანდაძე გომოვთ გააგებინოთ, შეიძლება მაქ, თფილისში რაიმე თავისუფალი ადგელი იყოს. ორი ალაგი არ ყოფნის აქ და მესამე უნდა. შეუძლია აქედან თფილისში იმსახუროს. საჭიროა აგრძელება გააგებინოთ რა ფასებში იყიდება მაქ ღვინო და არაყი, რაღან აქ თითო დათრობა მეტად ძირით უჯდება. აქეთ თუ ვინმებს უნდა ალაგი ექვთიმეს მიმართოს, მორუჟა-ბაში კი ბიჭია. ყველას ისე მოატყუებს, როგორც ერთი ამხ-ნაგი მოატყუა. ყველა ამის შემდეგ ექვ-თომესთვის აუცილებლაა საჭიროა მათრახი და სპერ-მაკუდინი, რასაც იმედია არ დააყოვნებთ.

აიცა.

ოოლეს ქარხნიდან.

ეშმაკო, შენი ჭირიშე, ძლიერ გვეჭირდები დღესათ, ბეჭრი საჭმებიც რც გქთნებს ჩამთირენდე ჩევნსათ, რადგანაც შენ მათ გერ იცნობ მე მოგიავდები გვერდსათ. გადგრძლი იმათ საჭმებს და შერე სახელ გვარს ა. და შერე სხვებმა უცეკირთს იმთა ზურგის წავსათ. გვმდევ და შენტა გამდერებს დაგადადინებს ბეჭრსათ განც გვითხოვ ბეჭდო დაგელებს სპერმაკუდინის წევნსათ. ეხლა დაგიწევთ იქიდან გინ სხვდება ზირგილ რიგსათ განც „შიანიცბოს“ ბშინადა არც დაიწენებს თხელსათ ეკებრი, ბჟატონ, ნიგო, მესანიგ თვეზნესათ. ამათ უჭირე თრ-თრი, შემრე შივადგეთ სხვებსათ, მაცაქია ყარმაცია გერ ანძრებს თექობსათ ითქებაც ზის მის გვერდით სიტევით დაებობენ ბეჭრსათ, საქმით არას აეთებენ სხვებსაც უშლან ხელსათ ამათაც ნუდა მთავდებ შენი მათრახის წევრსათ. ლაქარი.

ბალდათო. მააო ეშმაკო! არსად ისეთი მოთხოვნილება არაა შენი „სპერმაკუდინის“, როგორც ჩვენ ბალდათში. აფილოთ თუნდაც ბალდათის დელექტის ამხანაგობა, მეორე წელიწადია რაც ამხანაგობას კ. დათეშიძისაგან ნაყიდი დელექტები და-ყავთ ქუთაისდან ბალდათამდე. ეგ არავერი, მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ამ ბოლოთ დროს მეტის მეტათ დაუწყეს მგზავრებს ყველეფა—ჯერ ერთი, რომ სიხარბის გამო ათის მაგიერ ოცი და ოცდაათი კა-ცი მიყვათ. როცა შეი არ ეტევინ სასურავეზე სხდებიან. გარდა ამისა დააწესეს ბარგზე განსაკუთრებული ფასი. თუ ლამზ მოგიხდა წასვლა უეჭველათ უნდა ეზიარო და ისე გამგზავრო, ორემ სიკვდილი სულ ადვილი საქმეა. ისე გადაგჩებ ვერ საღმე რომ დაყვირებასაც ვეღარ მოასწრებ. მე მეონია ამის შემდევ თვით შენ არ მოგითმენს გული, რომ ერთი არ გვიხანულო და ერთი ლაზათიანთ არ შეგვიხურო ჩვენი ამხანაგობა. აუცილებლათ საჭი-

რო, როგორც მათრახი ისე „კუდინი“. ამით შენ სიკვდილისგან დაიხსნა მრავალ მგზავრს და შენ ლვაწლსაც არ დავივიწყებთ.

გ. ჩი—ძე.

ს. ციხისუბანი.

ამხანაგო ეშმაკო! ეს თხოვნა გამიგონე, ამ ჩვენ ციხისუბნელებს რაიმე ჩაგონე. ვინ ბეღელში დაძრება, ვინ გოჭების ქურდია საჭიროა გადაპკრა მათ მათრახის კუდა. ქურდსა და ავაზაკებს აქ ხატით იძიებენ თუ ფაც-კვეშ არ გამორტყდა თავისუფლათ ტივბენ, დღეს შენ შემოგცერივირთ, ხატიც გულს გვისვენია და მოსველა არ ჩამასველა ესლა ნებ შენია.

ანტონ ციხისუბნელი.

ქვედა ბახვი. საყვარელო ბიძა ეშმაკო! უე-კეედია ან შენ კი მემლური, ჩემ წერილს ყურად-ლებას არ აქცევ, ან ფასტის მოხელეები მემლურიე-ბებიან და ისინი ხსნაან შენთან მოსვლამდე. ჩვენი გასაჭირი, ბიძა, ისეთ პატარა წერილში არ ჩატეტვა. აქ მარტო „პავლისტებზე“ რომ მოგიყვე, ისიც იქმარებს, თორებ მამა ბარნაბეს „მღვდელ“-მოქმე-დებანი ხომ მეტი იქნება.

ბარნაბე ძლიერ განრისხებულია ამ ბოლო ლროს და წარმოიღინე მეზობლებს სახიარო წყა-რზე სიარულიც კი აუკამდა. შემოილობა ეკ-ლით, წალდით ალურევილი დარაჯათ დაუდგა და თუ ვინმე გაეკარა თავს უნდა გამოეთხოვოს. ეგზე-კუციას და სხვა ამისთანაებს ტყვილათ შესაშინებ-ლათ გვპარდება.

რაიცა შეეხება ანტონ ნ-ძეს, პატარა ივანეს, გვიგ და ერმილე ნ-შვილების საჭიროა დარიგება. იქნება თითონევე ჩამანანებონ თავი ზავ-რაზელების გვერდში დღომას და თუ დარიგება არ გასჭრის ხომ მამასაც ვაზახავთ. დიომიდე ბასილაშვილისა და სამ-სონ თენიუშვილზე ეს აღარ ითქმება, აქ პირდაპირ საჭიროა ცოტაოდენი კული მათრახისა.

შენი კაკაბი.

გუბი. ლუქანს „სტუდენტი“ ვიხილე

ლახლზე რო ჩამოქადარიყო,

მიცემატკბილე: „მშაგან!

ვის უცდი, რისთვის მჯდარიყო?

მან გამომახა: მე ვარო

არნებას უსტაბაშიო,

მოქერფე და მონარდე

სახლ-განაკმული ხალხშიო.

მე ცერ გამაძლო ამ სიტყვამ

და კვლავ შევკითხე ძმურათა:

„სად შეიძინე ეს ცოლა,

რომელი ქვეწის ყურათა?

იმან მომიგო: პირველათ

გეახელ ავსტრიაშიო,

კარგს ვატარებილი დროებას

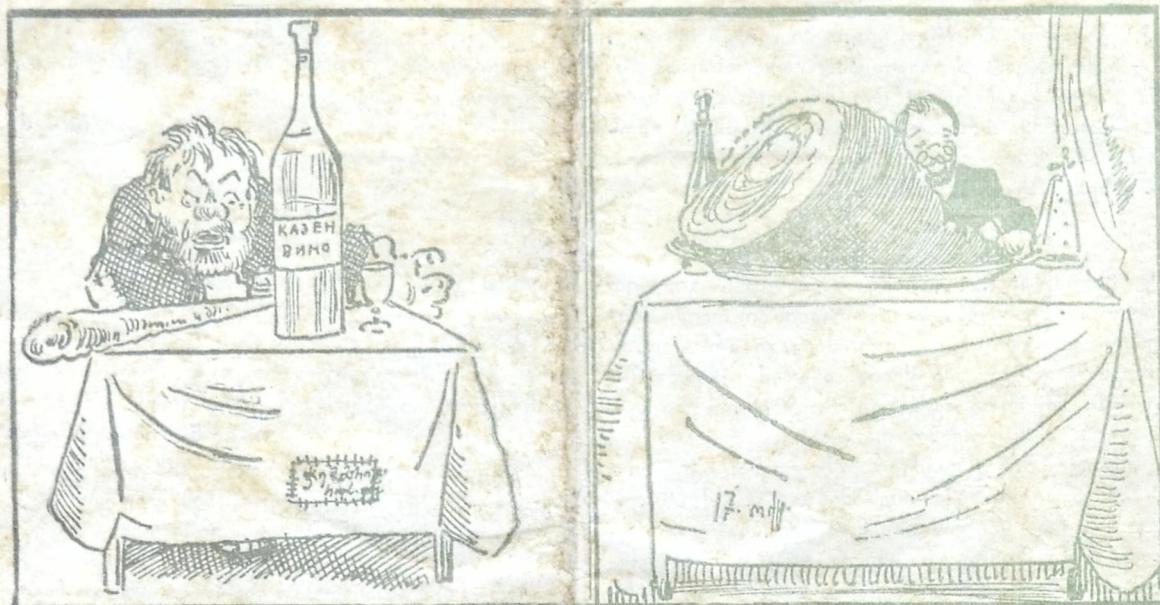
არფიან კებთან სხაშიო.

მეც გამიხარდა, რომ მამულს

შეილი ეგვეო ერადა,

და ეს წერილი დავსწერე

„მათრახში“ ჩასაგდებადა.

საბაზულო-მო სადილები

„ბურულ გვამილას“.

(პასუხათ)

საცულაფო ხარიტონა,
თავი რომ გაქვს ბუკის ლონა,
შიგ რა ცოდვამ არ ჩასახა
ჭყუა ერთი დრამის წონა?

შენ რა გაფედერალისტებს
შე საბრძოლო წივ დამწვარო?
სხანს მიხავამ მოგატყუა
უგუნურო, სახელარო.

მითხარ: დონებს და მიხაკოს
რა ალეაქვეს სანადურო.

კლეიპრომშეტდაფი ამ, „მარშა“, რუსეთი ქ. № 8.

რომ ოქენეს დეით ააქ-ოფა

ისეც მყრილი „ნიშალური“?

იქნებ იმით იმაყობრეთ

ციხეში რომ შეგვაბრძანეს?

ხომ პანლურით გამოგაგდეს

სისულელე რომ შეგწამეს!

ან კი ოქენე რა გვევამათოთ

კედელს ცერცეი შეწერს განა?

კიდევ ერთი, რომ დეირია

ჩეც ში ოქვენებრ სალახია.

ხიც-ხიც

თელაქტორ-ვამომცემელი თ. ბოლქვაძე.